

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKRE:
EGY HÓRA 1 KORONA, 30 FILLÉR,
NEGYEDÉVRE 3 KORONA, FÉLÉVRE
10 KORONA, EGÉSZ ÉVRE 20 KORONA
Megjelenik kivétel nélkül minden szep.

Feladv. szerkesztő és lapfőigazgató:
THAN GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Kossuth-utca 3. sz., I-és emelet
(Debreceni Első Takarékpénztár-épület.)
Egyes szám ára 6 fillér.

Visszavertük az oláhok nyolcszoros támadásait.

18 tisztet, több, mint 1000 főnyi legénységet elfogtunk, hét ágyut zsákmányoltunk. — Predeálnál, a szurduki szorosnál és Orsovánál előcsapatainkat előretoltuk.

Höfer jelentése.

Budapest, november 12. (Keleti harctér.) Károly főherceg vezérezredes arcvonala: Orsovánál és a Szurduk-szorostól délre tért nyertünk. Az Olt völgyében ismét elragadtuk az ellenség állásait. Sósmezőtől északnyugatra a románok nyolcszor kíséreltek meg támadást állásaink ellen, de mindannyiszor teljesen visszavertük őket. Az Erdős-Kárpátok déli részében fokozódott a harci tevékenység, a Vöröstorony-szorosnál folyt harcokban november 10-e óta 18 tisztet és több, mint 1000 főnyi legénységet elfogtunk és 7 ágyut zsákmányoltunk. Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala: A Narajovkától keletre az oroszok előretörése sikertelen maradt.

(Olasz és délkeleti harctér.) A helyzet változatlan. Höfer.

Bulgária cárja a békéről.

Budapest, november 12. Wiegand Károly író, a newyorki „World” tudósítóját Szófiában kihallgatáson fogadta Ferdinánd bolgár cár. Az amerikai író részletesen beszámol a beszélgetésről, melynek legérdekesebb részlete a béke lehetősége körül forgott. Mikor Wiegand ezt szóba hozta, a bolgár cár így kiáltott fel:

— Békéről beszél ön? A békéről? Mikor és hol? — majd az író megjegyzéseire válaszolva olyan kézmozdulatot tett, mintha azt mondaná, mutassa meg nekem azt az embert, aki megtudja csinálni a békét. Majd a fiához fordult, miközben a fejét rázta.

— Fiam, köelállónak látod te a békét?

Boris trónörökös a fejét rázta, majd így szólt:

— Avilágosság, a béke és a béke fejlődése mindig keletről jöttek.

— Helyes — mondta Wiegand, mire a király közbeszólt:

Most azonban a világ nyugatról várta, az újvilágtól várta. Reméltük, hogy onnan jó a világosság, mely Európa csontvázainak chaoszán és sötétségén keresztül fog törni. Európa szemel Amerikára voltak irányítva, erre a nagy nemzetre, Washington György hatalmas népére, hogy ott fog feltámadni a béke szomjuhozása, mely az osztenlenségig meghajszolt és kimerült Európát visszavezeti a béke és civilizáció ösvényére. De a világ csalakozott: vége! Persze, ki ne kívánná a békét? De mikor és hol fog feltűnni az az ember, aki a hozzá vezető utat megmutatná?

Ezután még hosszasan beszélgetett a király az íróval, aki esőpet sem diplomata modorban nyilatkozott, hanem a trónörököshöz intézte szavait és arciátékkal is mutatta, hogy így kell csinálni az interwiew-adást. Elragadtatással nyilatkozott a bolgár hadseregről és a bolgár nép önfeláldozásáról, majd számbeli adatokkal mutatta ki, hogy a kis, bolgár nép a legtöbb harcosát veszítette el a háborubana küzdő nemzetek sorában.

Németország harcai.

Ludendorff első főszállásmeister jelentése.

Berlin, november 12. (Nyugati harctér.) Rupprecht trónörökös hadserege: A Somme északi partján a tüzérségi tevékenység csak időnkint volt erős. Sailly Saillisenben tegnap este új harcok történtek ki, amelyek még tartanak. A folyótól délre a Frennes—chaumesi szakaszon a tűz erősödött. Abiaincourt-nál mindkét oldalán tüzhatásunk megakadályozta egy készülő támadás kifejlődését.

(Keleti harctér.) Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala: A Narajovka keleti partján Foly—Krasnolesietől dél-nyugatra meghírsült az oroszoknak az általunk elfoglalt állások ellen megújult támadása. Károly főherceg vezérezredes arcvonala: Az Erdős-Kárpátok déli részében a tüzérségi tűz feléledt. Ott roának nézve kedvező befolyású harcok voltak. Az

erdélyi keleti arcvonalon német csapatok az Ojtozi szorosostól északra az ellenség nyolcszori előretörését visszaverték. A román támadásoknak a Monte Fruntuv és a Monte Saten történt visszaverése alkalomával, valamint az Olt mindkét oldalán az ellenséges állásoknak elfoglalásakor a tegnap jelentett 200 fogollyal együtt 18 tisztet, több, mint 1000 főnyi legénységet és 7 ágyut szállítottunk be. A predeáli országoton és a szurduki szorosnál és Orsovánál előcsapatainkat előretoltuk.

(Balkán harctér.) Mackensen vezértábornagy hadserege: Dobrudzsában és a Duna arcvonalon semmi újság.

(Macedon arcvonal.) A Cserna-könyök nyugati részében a német-bolgár csapatok visszaverték erős szerb, francia támadásokat. Polognál egy ellenséges előretörés tért nyert.

Padua bombázása.

Események a tengeren.

Budapest, november 12. Tengeri repülőgépeink a 11-ről 12-re virradó éjjel megtámadták Paduát és nehéz bombákkal felitálatokat értek el a katonai parancsnoksági épületben, a pályaudvaron és a gyalogsági kaszárnyán. Az utóbbiban, valamint a városban tüzvészeket okoztak, amelynek 40 kilométernyire is láthatók voltak. A repülőgépek heves lövetésük és a kedvezőtlen időjárás ellenére sértetlenül tértek vissza.

A hajóhadparancsnokság.

Konstanza pusztulása.

München, november 12. Stockholmból táviratozzák a Fraenkischer Kouriernek: A buaresti Unioversul közli a következőket: Konstanza bevételé által az ellenség érzékeny csapást mért reánk. Ez a helység, amelyet harmincnégy év előtt ragadtunk el a barbár törököktől, az idők folyamán a Fekete-tenger gyöngye lett, most pedig romhalma az ellenség kezén, de azért még sem estüggedünk. A román

nép szellemét megacélozzák a szenvedések. Konstanztát vissza fogjuk venni.

Az Útro Rosszija Odesszába érkezett menekültek elbeszélését kövli, amely szerint a németek és bolgárok három napig fáradoztak Konstanztában, hogy a nagy tűzvészeket megfékezzék. A Fekete-tenger partján messzehordó ágyukat állítottak fel. Előkelő román polgárokat tuszkul hurcolták el.

Bulgária harcai.

Szófia, november 12. (Hivatalos.) Monastir-Florina vasutvonalon tüzerharok; a Csernahajlásban egész nap és éjjel makacs küzdelem folyt. Az ellenség összes támadásait megtörtük. Az ellenünk mégis sikerült megvetnie lábát Pogon falutól északkeletre a magaslatokon, melyek ott előnyomulványt alkotnak. Vardar és Struma-fronton ágyuharc. Román front: Dobrudzsában az előretolt állásoknál csatározások.

Jobbban van a király.

Bécs, november 12. Az uralkodó állapotában lényeges és állandó javulás mutatkozik. Az enyhébb, hurutos tünetek örvendetes módon visszafejlődésben vannak. Az orvosok véleménye szerint az előállott gyöngékedést megszüntnek lehet tekinteni. Az uralkodó ma fogadta Montenuovo herceg első főudvarmestert, Paar gróf és Bolfrass báró főhadsegédeket és dr. Körber osztrák miniszterelnököt.

Vezérezredes lett a trónörökös.

Bécs, november 12. Az uralkodó Károly főherceg trónörökös, aki a bukovinai fronton harcol seregével, vezérezredessé léptette elő.

Az entente segítsége

Katonai missio Romániában.

Budapest, november 12. Pétervárról jelenti a Frankfurter Zeitung, hogy a francia katonai missio tagjai Romániába érkeztek és átvették a frontokon a parancsnoki állásokat, a missio többi tagjai pedig a román hadsereg hadtápszervezetét tanulmányozzák. A román külügyi hivatal megbízottja az orosz főhadiszálláson Savean lett.

Elkészett felhívás.

Genf, november 12. Alaposan megcenzurázott cikket intéz a párisi Temps Oroszországhoz, melyben követeli, hogy Oroszország váltsa be a Lengyelország önkormányzatára tett ígéretét mert e nélkül lehetetlen a békekötés.

Repülőátadás német ipartelepek ellen.

Berlin, november 12. A Wolff-ügynökség hivatalosan jelenti: November 10-én déli 11 és 1 óra között ellenséges repülőgépek támadást intéztek a Saar vidékén lévő helységek és ipari telepek ellen. Völk-

lingen, Wehrden és Forbach községekben a bombák három lakost megöltek, kettőt könnyen, kettőt pedig súlyosan megsebesítettek. Katonai tárgyakban nem esett kár. A többi tárgyi kár jelentéktelen.

Norvégia engedékeny.

Kopenhága, november 12. Norvégiának Németországhoz intézett válaszcikkje módot nyújt a tárgyalások folytatására, sőt Norvégia engedményekre is hajlandó.

Wilson győzött.

Newyork, november 12. A Wolff-ügynökség jelenti: Wilsont újra megválasztották elnöké.

Az olaszok és a lengyel királyság.

Lugano, november 11. A Popolo d'Italia írja a lengyel királyságról:

— Nem akarunk e súlyos pillanatban nehézségeket okozni a kormányoknak, de meg kell állapítanunk, hogy a lengyel ügy sokkal komolyabb, mint első pillanatra látszik.

Oroszország idejekorán kivédhette volna a császárnak ezt a vágását. De míg haszontalan fecséggel töltjük az időt, Németország és a monarchia előkészítette ezt a nagy csapást. Két év óta tapasztaljuk, hogy a négyesszövetség mindig későn ébred.

Fournet tengernagy a görög királynál.

Genf, november 12. A Temps-nak jelenti Athénből: Kanstantin görög király a legutóbbi katonai szemle után kihallgatáson fogadta Fournet francia tengernagyot. A kihallgatás egy óra hosszat tartott. A kihallgatáson szóba került a görög kormányának a görög flotta elkobzásával kapcsolatban tanúsított magatartása. A kihallgatásról szóló tudósítások közlését a cenzura nem engedélyezte.

Tömeges letartóztatások Pétervárott.

Stockholm, november 12. November 3-án éjjel Pétervárott egy nagyszabású politikai afférrel kapcsolatban sok embert letartóztattak, így többek között a dumának egy tagját, egy nyugalmazott tábornokot és több ügyvédet. Még számos letartóztatás várható. Hír szerint a kormány egyik tagja is részes ebben.

Színház.

Tizedszer! Tizedszer került színre tegnap este a híres Schubert-operette: a Három a kislány. Már majd nem a pincébe zuhant itt ez a minden megbecsülésre érdemes darab, mikor a komolyabb belátás jogos érvényesüléséhez juttatta az által, hogy Schubert megtépzott gyönyörű dalait hamarosan hivatott tolmácsolóra

bizta. Huszár Károly, az a talantumos énekes, vilte új és tartós sikerre ezt a kedves operettet, úgy, hogy a tízedik estén is zsúfolt házat vonzott. A vendégművész kollektív és pompásan kópzott hangján üdén, frissen szárnyaltak a mézeszép Schubert-dalok. Zajos, nagy hatása volt különösen a Ständchennek, amelyet most is megkeltett ismételn. A közönség lelkesen tapsolta a sokszor a lámpák elé szállította Huszár Károlyt. Nagyon tetszettek Kassai Károly, Horváth Kálmán és Várnay is.

Tündér-est a színházban. A Vöröskereszt és a Hadsegélyző hivatal tudvalevőleg Tündér-estét rendeznek a színházban. Tegnap egész terjedelmében közöltük ennek nagyszabású programját, amely a legkellemesebb meglepetést kelte. Kétszáz urleány a színpadon — látványosságnak is gyönyörű. Érthető ezután, hogy a közönség valósággal lázas érdeklődéssel várja ezeket a páratlanul élvezetesnek ígérkező hadijótékonyági estéket.

A színház hírel. Ma, hétfőn „Névtelen aszony” kerül színre, a főbb szerepekben Reteghi Margit, Szűcs Irén, Horváth Kálmán, Thuróczy, Heltai, Várnay, Kassay, Kovács és Szakácsal. Szerdán „Velencei Kalmár”.

Luxemburg grófia. Kedden este a Luxemburg grófiát, Lehár kedves operettjét elevenítik föl. Errekessege lesz az előadásnak, hogy a címszerepet Horváth Kálmán alakítja, mint annak idején itt a premiéren is. Horváth Kálmánnak sok sikeres estéje fűződik ehhez a darabhoz s remélhetőleg most is szívesen látják az ő Luxemburg grófiát.

Szibéria. A publikum úgy áll majd meg ennél a filmnél és úgy pillant fel rá, mint a mozi kultúra márványba faragott monumentális alkotására. Nagyszerűbet, fenségesbet még a filmművészet nem produkált. Egy eddig nem sejtett érzés hangjai csendülnek meg bennünk, mikor ennek a képek bántos jeleneteit nézzük. Szívünkben a részvétet, szemünkben a könyvet csalja ki a „Szibéria”. Az Apollo ma, hétfőn, kedden, szerdán és csütörtökön tartja műsorán e képet.

Jegyeket a Szibéria-hoz előre árusít az Apollo pénztára d. e. 10 órától. Telefon megrendelések nem fogadtnak el. Az 5 és 7 órai előadások rendes helyárrakkal, a 9 órai előadás emelt helyárrakkal. Kérjük a közönséget, hogy az előadások kezdetére pontosan megjelenni sziveskedjék.

Erna Morena Renata című, szépségekben gazdag dráma főszerepében szerepel ma az Urániában. A film meséje csaknem azonos a „Kaméliás hölgygel”, melynek modernizált mása; rendezésben, a szereplők játéka tekintetében egyik nagyobb filmünknek kell tekintenünk ezt a darabot. Az Urániának a mai előkelő színű álló műsorában még egy kitűnő vígjáték „A nők barátja” tart számot nagy sikerre, melyben a bájos Magde Lessing játssza a főszerepet.

Ma, Hétfőn.

Előadások 5 és 7 órakor rendes, 9 órakor emelt helyárrakkal.

Szibéria

dráma a fehér óár birodalából 4 felv.
Fő-zereplő: Clára Kimball-Young.
A legmonumentálisabb filmalkotás.

Végig az ellenség-dulta Székelyföldön

Mit szenvedett a lakosság — Harok a községek közeleiben. — Az oláhok gyászos visszavonulása. — Gyűjtő-gazás Csikszerezdán. — A legtöbbet szenvedett város.

Lakatlan falvakon, üres, sötét városokon, a pusztulás, rablás nyomain, gránát-szántotta országotokon keresztül járni az egész székelyföldet: szomorúan érdekes ut. A lakosság visszatérő rajainak lelegeje most szálldogál vissza, a közigazgatási hatóságok, a vármegye urai már mindenütt helyükön, a kormány, illetve az erdélyi kormánybiztos kiküldöttjei már bejárták az ellenséges uralom alatt szenvedett vármegyéket, a székelyföldet, — Csikot, Háromszéket, Udvarhelyt és legelsősorban annak a megállapításán fáradoznak, hogy milyen és mennyi gazdasági kár érte a népet s milyenek a lakosság visszatelapításának lehetőségei? Amint a székely vármegyék vezető embereinek nyilatkozataiból kiderül, a földmivelő népet ért károk szerencsére nem végzetesek, sőt egyes helyeken szinte megnyugtató, ellenben a székelyföldi ipar és kereskedelem amúgy is küzdelmes nehéz körülmények közt levő állaga megrendült. Általában gabonakészlet tekintélyes mennyiségben maradt vissza az ellenséges megszállás után. Viszont látni épületeket, amelyek kívül-belül sértetlenek és a leégett Csikszerezda, Oláhfalva, Csikszépvíz mellett Sepsiszentgyörgy, Székelyudvarhely, Kézdivásárhely sértetlenek, egész Háromszéken pl. egyetlen falu sem égett le és a leggyalázatosabb, legborzalmasabb gaztetiek, kegyetlenkedések színhelyein áthaladva olyan falvakba érkezünk, ahol az otthonmaradtaknak hajszála sem görbült meg.

A Királyhágón túli vármegyéből visszatérő népet megelőzte az otthon visszontlátásban a lakosságnak az a része, amely a hegyekben elrejtőzve bolyongott hosszú, keserves heteken át. A székelység kálváriájának véres lapjai azok, amiket utunk alatt legeléször elszorult szívvel, könnyes szemmel olvassunk. Az oláh gránátáldozás állatias elvetemültségének borzalmas nyomait kísérik végig mindenekelőtt.

A legnagyobb tömeggyilkosság.

Székelykeresztúron nem volt ellenség, noha az alig 3 km.-nyi Betsfalván, Csetefalván, Fiátfalván harcok folytak. A régi kulturájú, unitárius városkában, ahol 8-9 ember maradt otthon, biciklis oláh előőrsek jártak, de csak a legelső házakig merészkedtek. Ellenben a székelykeresztúri járáshoz tartozó Etéden, már a leglátványosabb és legkegyetlenebb tömeggyilkosság történt, amint Pálffy Jenő főszolgabíró ott a helyszínén elmondta.

Ami ebben a szép székely faluban történt, olyan gaztet, hogy az oláh püncsdi királyság történetében is ritkítja párját, a környékbeli lakosság szerint azonban nem is oláhok, hanem szerb és orosz katonák kegyetlenkedtek, válogatott kínzások közt leölték, agyonlőtték huszonkét embert, aggastyánokat, nyomorékokat és gyermekeket. Szeptember 30-ika volt Etéd gyásznapja. Az utszélen eltemetett áldozatok hivatalos agnoszkolása már megtörtént. Alsó-Sófalváról száztíz embert hurcoltak el az oláhok hadimunkára, ezek sorsa ismeretlen, — különben a megyéből tuzokat nem vittek. Oroszhegyen is tizenhét embert öltek. Sebeci János alispán sze-

mélyes tapasztalatai alapján úgy ítéli meg, hogy a vármegyében az őszi vetések mindenütt épek, legnagyobb kár van az állatállományban, amelynek mintegy 30-35 százaléka maradt otthon, az összes veszteség 20 százalékra tehető. Egyes helyeken azonban semmi kár nincs, a meglévő élelmiszerkészleteket most írják össze.

A leégett Csikszerezda.

Szikmegye székhelye csaknem egészen tisztviselőváros, a négyezernél kevéssel több lakosu Csikszerezdán mintegy háromezer lateiner lakik, az oláh hadüzenet után alig hat ember maradt otthon, aggastyánok és nyomorékok. Csikszerezda szerencsétlensége az volt, hogy az ellenség visszavonulásának fővonalába esett és az a nap, melyen az oláh kitakarodott, vesztét okozta a városnak. Az a pár ember, aki hihetetlen helyeken elrejtőzködve átélte a borzalmak napjait, úgy beszéli, hogy

a visszavonuló ellenség benzines csóvákat és gyújtóbombákat helyezett el a Kossuth Lajos-utcai házakban s minden épületnél külön kirendelt katonák végezték a gyújtogatást. Csikszerezda egyharmada porig leégett, rom és törmelék halma.

Különös véletlen, hogy az összes középületek épek, habár az ellenség dult és rabolt is bennük, de a főutcán végig menve, minden képeletet meghaladó pusztulás ötlük előnk.

Nem tulzunk, ha azt mondjuk, hogy százötven család hajléktalan lett, mert az oláh gyújtogatás a Kossuth Lajos-utca kivül a Hargita, Rákóci, Apafi és a Zsögödi uton is borzalmas eredménnyel járt. A Vörösmarty-ut egészen leégett és a gyújtogatók ugylátszik nem is vaktában végezték gonosz munkájukat, mert pl. nem lehet pusztá véletlen, hogy az összes közigazgatási tisztviselők házai kivétel nélkül porrá égtek. Fejér Sándor alispánnak hat háza égett le, legtöbb kára kivül Cseh István hentesnek és Dávid Ignác birtokosnak van. Az elpusztult házak szinte kivétel nélkül tisztviselői hivatalnok emberek lakásai és azok elhamvasztásával szegény latinerek egész vagyona: butora, berendezése veszett oda.

A város tíz napig égett, a romok között csüggött arcu, szomorú emberek, a közigazgatás visszatért vezetői, kik jó részt maguk is végzetes károkat szenvedtek s kizárótnak tartják, hogy ez évben, a tél folyamán a lakosságot vissza lehessen telepíteni.

Állatállományban talán Szikmegye szenvedett legtöbb kárt, ez ideig kitünően jó termésből a kicsépett gabonát mind elvitték, az őszi vetések elenyésző, párányi része van a földben. A berondított vármegyeházát most tisztogatják és a megyei urak az egyetlen üzembehelyezett vendéglőben, az Otthonban nemcsak kosztolnak, de ott van az irodájuk is. A vendéglő falán a király képe összetépte, a királyné képe ép, az ablakok előtt megszenesedett villanypóznák és a komor arccal tanácskozó vezető emberek arról beszélnek reménykedve, hogy a kormány és a társadalom nem engedheti elveszni Csikszerezdát, hogy országos akciót kellene indítani értük. Csikszerezda a legtöbbet szenvedett város.

Ujdonságok.

Gáthy Bálint üdvözlése. Mint már jelentettük, Gáthy Bálint kir. ügyésznek a király az igazságügyminiszter előterjesztésre a főügyési helyettesi címet és jellegzet adományozta. Gáthy Bálintnak ez a kitérítése széleskörben keltett őszinte örömet s ebből az alkalomból sokan és melegen üdvözlöttek az érdemes, kiváló férfit.

A vendéglősök kávésozói ipartársulata tagjai felhívataknak, hogy cukorszükségleteiket egy hónapi idő tartamot számítva, a Bikaszálloda földszinti igazgatósági irodájában, kedden este 5 óráig bezárólag jelentsek be s a megfelelő összeget fizessék ki.

Önálló működési kör. Az igazságügyminiszter dr. Stépan Sándor debreceni kir. törvényszéki jegyzőt önálló működési körrel ruházta föl.

Az oláhok vadászták a magyarokra. Egy állami tisztviselőtől, aki most tér vissza az elpusztított Nagyküküllő vármegyébe, levelet kaptunk, amelyben a következő érdekes részleteket közli az oláh vandalizmusáról:

— Annyi bizonyos, hogy az oláh járás a meglátogatott vidékeken emlékeztet les. Sajnos, hogy az itt élő csekély számu magyarnak még az emlékezés öröme sem adatott meg. Megszűntek azok emlékezni!... Nagy buzgalommal kutatnak mindenütt, különösen a magyar hivatalok után, hál' Istennek ezeknek sikerült idején elmenekülni, mit nagyon köszönök, mert az oláh előbb tuszként kezelte, később meg egyszerűen agyonlőtte. Így tettek a nagysinki róm. kath. plébánossal, egy magával tehetetlen emberrel, akinek holttetését Nádpatak közelében találták meg. Nem vétett az az ember senkinek, egyetlen vétke a magyarsága volt. A magyarok lakásán az államhivatalokban valóságos orgiákat ült a vandalizmus. Százegrek pusztultak el így hosszú életek keserves munkáinak gyümölcse...

Halálozás. Vettük a következő gyászjelentést: A legmélyebb fájdalomtól lesoványtatjuk, hogy a rajongva szeretett feleség gyermek, testvér, sógor, illetve áldott emlékü rokon: **Dógi Kálmán Korpássy Margit** életének 24-ik, legboldogabb házasságának 4-ik évében, hosszas szenvedés után, hó 12-én reggel fél 3 órakor jobblétre szenderült. Kedves halottunk röldi részelt folyó hó 14-én délután 3 órakor, a református egyház szertartása szerint, Csapó-utca 54-ik számú házuknál tartandó gyászuna után, a Kossuth-utcai temetőben örök nyugalomra helyezni. Végtszességételére rokonainkat, barátainkat, valamint a bánatunkban részvétel osztókat fájó szívvel meghívjuk. Debrecen, 1916. november hó 12. Sári alma legyen csendes! Bánatos férje: **Dógi Kálmán** ref. lelkész. Édes anyja: öz. **Korpássy Dániel** neje. Apósa: **Dógi Kálmán**. Testvérei: **Mariska** férjével **Törő Mihály**val, **Erzsike** férjével.

URANIA

Matfő Erna Morena film. Kedd

RENATA

dráma 3 felvonásban.

A Kaméliás hölgy modern földelgőzása ez a finom film-dráma, amelyben Erna Morena paratlan alakítást produkál.

A nők barátja

rendkívül kacagató filmkomédia 3 részben. Főszere 15: Magde Lessing.

Előadások 5 órakor, 7 és 9 órakor rendezés helyén.

Előleges jelentés: Szerda—Csütörtök

Dorrit Weixler

mult napokban elhalt bájos művésznőt látjuk utolsó szerepében.

Galló Sándorral, dr. Korpásy László nejevel Bellaagh Elvirával. Sógornője: Dógei Eszter férjével Biró Károllyal. Unokahugai és öccsei: Törő Matild, Kató, Pista, Madar Zoltán és Zucka, Galló Pista. Valamint több közeli és távoli rokon nevében is. A temetést Gebauer Károly és Társa temetkezési vállalata rendezi.

A hajduböszörményi Katona-nap. Nagy érdeklődés mellett folyt le tegnap Hajduböszörményben a Katona-nap. Az ünnepélyes alkalommal dr. Baltazar Dezső püspök és dr. Ferenczy Gyula egyetemi tanár tartottak prédikációkat a ref. templomokban. Debrecenből egyébként még számos előkelőség kiutazott az ünnepségre, amely ragyogóan mutatta Hajduböszörmény nemes, hazafias áldozatkésztségét. A színes, mozgalmas napot este fényesen sikerült hangverseny zárta be, amelynek dr. Ferenczy Gyula, a Katona-Ötthon igazgatója volt kitűnő szónoka. Felléptek továbbá még többek között: Retteghy Margit, a debreceni szintársulat tagja, Schneider István, ez az ismert nevű kedvelt művész főhadnagy, akiket a nagyszámú közönség meleg elismeréssel hallgatt meg.

Elhunyt urnó. pákai Kölber Ferenc mint férj, Sötér Miklós, Béla, pákai Kölber Zoltán, Piroška és Bandi mint gyermekei, Sötér Miklósné született Horváth Jolán mint menyee, úgy a maguk, mint az összes rokonság nevében, megtört szívvel tudatják, a legjobb feleség és legszeretőbb anyának: pákai Kölber Ferencné szül. Novelly Adél urnónek 60 éves korában s 27. éves legboldogabb házasság után folyó hó 11-én hosszas szenvedés s a halotti szentségek ájtatos felvétele utáni gyászos halálát. A megboldogult földi maradványát folyó hó 13-án, azaz hétfőn délután 2 órakor fognak a róm. kath. anyaszentegyház szerzetesai szerint Szávay Gyula-utca 39. sz. alatt beszenteltetni s a római katolikus temetőben a földnek átadni. Az engesztelő szentmise áldozat folyó hó 14-én reggel 9 órakor az Egok Urának bemutatni. Az örök világosság fényeskedjék neki! A temetést Gebauer Károly és társa temetkezési intézete, Kossuth-u. 2. sz. rendezi.

A Haranghy György bűnügyének főtárgyalása. A nyár folyamán advalevőleg kiderült a Debreceni Első Takarékpénztárnál, hogy az intézet egyik főtisztviselője, Haranghy György évek hossza során több, mint háromszázezer koronát tulajdonított el váltóhamisítási manipulációk útján. A bűnös ember önként jelentkezett tudvalevőleg a vizsgálóbírósnál s töredelmes beismerést tett. Azóta a bűnügyben dr. Aczél Jenő vizsgálóbírósegéd befejezte a vizsgálatot. Ennek folytán rövidesen sor kerülhet a főtárgyalásra, amely november hó 24-ikén veszi kezdetét.

Zita főhercegnő és Károlyi Mihály grófné. Károly Ferenc József főherceget és Zita főhercegnőt erdélyi körútjában meleg szeretettel fogadták mindenütt a székelyek, akik látogatásukban annak jelét látják, hogy szenvedéseire, nélkülözéseikre ott is gondolnak, ahol hathatósan segíthetik majd őket otthonaik felépítésében. A trónörökös pár látogatásában a székelyek biztatást látnak... Két érdekes epizódot beszélnek a trónörökös pár székelyföldi időzéséről. A főhercegnő, minden különösebb előkészület és udvartartás nélkül érkezett Kolozsvárra. Így a háztartási szükségletek beszerzésére sem gondoltak. Nem hoztak magukkal elegendő cukrot sem. Kolozsváron meglehetősen nagy a cukorhiány és a trónörökös improvizált háztartásában egyáltalán nem volt cukor. A boltokban sem tudtak cukrot szerezni. A trónörökös egy udvari hivatalnokot küldött gróf Bethlen Ödön főispánhoz és tőle kért cukrot. A főispán há-

rom láda cukrot küldött az udvari konyháknak... Különben a kávé, teát kénytelen lett volna cukrozatlanul fogyasztani a feleséges pár. A másik epizód, amely nem minden politikai pikantéria nélkül való, a következőképp játszódott le: Gróf Károlyi József, aki most katoná, vérhasban megbetegedett és a besztencei kórházban fekszik. Felesége és Károlyi Mihály grófné engedélyt kapta arra, hogy meglátogassák. A két hölgy fáradtságos utazás után el is jutott vagy harmincnyolc-negyven óra alatt Kolozsvárig, de ott nem kaptak összeköttetést Besztence felé. Nem ment vonat, amely civileket is vitt volna. Csak egy udvari vonat indult Besztence felé, amely a trónörökös, Zita főhercegnőt és szűkebb kíséretüket vitte. Zita főhercegnő asszony valamilyen módon megtudta, hogy a két Károlyi grófné is Besztencere akar utazni és meghívta őket, hogy utazzanak az udvari vonaton... Zita főhercegnő, gróf Károlyi Mihályné és gróf Károlyi Józsefné együtt utaztak Kolozsvártól Besztenceig.

Főlemeli a hadisegítségét. Az állami hadisegítség nagysága eddig a hadbavonult legutóbbi átlagos napi kereselét nem haladhatta meg, minek az volt a következménye, hogy hét-nyolc, esetleg több tagból álló családok is ugyanolyan kis összegű segítségben részesültek, mint a két-három tagból álló családok. Ezen a méltánytalan helyzetet a pénzügyminiszternek a honvédelmi miniszterrel egyetértően kiadott rendelete, amely a több tagból álló családoknak segítségét a családtagok számának arányában fokozatosan főlemeli, a nélkül, hogy az átlagos napi kereset, illetőleg az eddig néhány megyére megállapított maximumot figyelembe venne. A segítségnek ez a fokozatos főlemelése a legalább négy tagot számláló családoknak kezdődik, aképpen, hogy a legalább négy (vagy 3 és félnél több) családtagon fölül lévő két életvetet betöltött, de nyolc éven alul lévő gyermekek közül az eddig megállapított segítségösszege fölül a család megélhetési viszonyaihoz képest a járási főszolgabíró vagy a polgármester saját belátása szerint egyet, kettőt, indokolt esetben valamennyit, teljes összegű segítségre vehet föl. Ezentúl tehát az a nyolc tagú napszámos család, amely négy 8 éven fölül és négy alóli, de két éven fölül családtagból áll és a mely az eddigi rendelkezések szerint például Bihar vármegyében egy korona 80 fillér maximális segítségben részesült, a fent ismertetett rendelet értelmében napi egy korona 80 fillér segítségen kívül 62 fillér átvonulási élelmezési illeték alapján még egy korona 55 fillért, azaz összesen naponta 3 korona 35 fillér segítséget kaphat, mint azt a Külügy-Hadügy című folyóirat közli. Az új rendelkezés sokszor hangoztatott — és igen sok esetben jogosult — panaszt és visszasságot orvosol, a hadbavonultak sokgyermekes családjainak segítségén pedig jelentékeny mértékben fog javítani.

Megérkezett a mindent tudó Kincses kalendárium, az általánosan kedvelt Regélő-bácsi naptára folytatásos regényel, a Nagy képes családi naptár stb. stb. Debreceni képes kalendárium is kapható lesz Antaly könyvkereskedésben, Szent Anna-u. 13.

Az általános árhiány dacára sikerült raktáramat kellő időben felszerelni, úgy, hogy az eddig megforduló vevőközönség csodálkozását fejezte ki, hogy ily remek választékban találhat nálam a legdivatosabb Ulster szabású köpenyeket, szőrme bélelés sport kabátokat, valamint egész hosszú bundákat. Leányka intézeti kabátokat öt évtől tizenhat évig, a legdivatosabb női velour kalapokat. Az árak rendkívül méltányosak. Menekülteknek 10 százalék engedmény. **Róza női fejtű árúháza,** a Bika-szállóval szemben.

Karácsonyig leszállított áron kapható a Dóczy náttáskönyv zseb kiadásban, azonkívül igen nagy mennyiségű zenemű főlárban kapható Antalfynál, Szent Anna-u. 13.

Istálló bérlet.

Keresünk 60—80 drb. szarvasmarha részére Debrecenhez közel levő tanyán istállót, lehetőleg a helyszínen, átvehető takarmány és szalmakészlettel. Cim a kiadóhivatalban.

Szappan vásár!

Szegedi mosószappan nagyban és kicsinyben míg a készlet tart. Piac-utca 81. szám alatt (a régi Ullmann-féle üzlethelyiségben) 10 kiló vételnél 7 korona, 5 kiló vételnél 7 korona 20 fillér kilója.

Apró hirdetések.

Apró hirdetések egyszeri beiktatása tíz szög hatvan fillér. Minden további szó 6 fillér. A délután négy óra után feladott hirdetések díja szavanként nyolc fillér.

Ajánlat

Egy olcsó bolti helyiség kiadó. Ertekezhetni lehet Blattner Béla úras és ékszerésznel. Kossuth-u. 4. 3897

Kereslet

Aranyat-üzstöt, brillánst, zalogjegyet vesz, meghívásra hazához is elmegy Steiner Mihály, Csokonai-u. 32.

Tanoncok fizetéssel felvétetnek — Davidházy Kálmán — könyvkölcszet és dobozgyár r-t-nál, Püvészker-t-u. 9. 182

Okleveles szülész nőbeteg ápolást mosszirozást olvállal. Bercsényi-utca 19. sz. Szilvási Erzsébet. 3874

Egy elárusító kisasszony — állást keres. Cukrászdába, vagy ahhoz hasonló vidékre is elmegy. Zsák utca 2. Debrecen, 3861.

Bojáróné délutánra. Hadházi-ut 22 alatt gyermek nélküli házaspárhoz (uri család) kerestetik. 3852

Tanoncot jóraváló fiút pincérnek keresek. Márkus Jenő. Gambrius vendéglő. 3779

12—14. éves fiú kifutónak felvétetik havi fizetésre. Jelentkezhetni Piac-u. 49., II. udvar, első emelet.

Egy józanéletű kocsis azonnal felvétetik a Gebauer és Társa temetkezési intézetnél. 3845

Középkorú művelt uri nő kerestetik, ki Hajduböszörményben lakó özvegy uriaszony háztartását vezetné, főzésben segítene és nem annyira nagy fizetésre, mint családi otthonra reflektálna. Jelentkezők értekezhetnek Debrecen. Burgondia 3. alatt. 3944

Jól író mindenest keresek Najdunánásra, ki a külső munkát vállalja, jelentkezzen 15-én Burgondia 18. számánál.

Kereskedelmi végzett nő, ki könyvelésben, iradai teendőkhöz kellő jártassággal bír, nov. 15-re állást keres. Cim kiadóhivatalban.

Munkásnök. munkásleányok és gyári szolgáló azonnal felvétetik. Teleki-utca 100. 3736

Fűszerkereskedő segéd felvétetik. Főleg házy Jánosnál. 3722

Eladás

Káposzta 50 métermázsa, házhoz szállítva eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Foxi fajtiszta és szobor tiszta eladó. Hunyadi-utca 21. 3882

Ó-hor eladás. Saját termésű 1914. évi fajboraink literenként palckozva, — valamint hektó számra kaphatók Róza-utcai üzletünkben. Szabó Lajos fiál. 3854

Eladó telek az Állami Gyermekekmenhely szomszédságában 2000 négyszögöl, tohermentes. Cim a kiadóhivatalban. 3798

Eladó egy szép fehér cserépip és egy vas kályha. Szentakert. Poroszlai-ut 46. szám. 3757

Káposztát eladásra, nagyobb mennyiségben ajánlok, esetleg telepemen átvéve. Márkus Jenő Gambrius vendéglős. 3778

Hátasító jó belovagolva, igen szép eladó. Hatvan-u. 30. sz. 3777